

УДК 621.941

Верба І.І., канд. техн. наук, доцент

Національний технічний університет України «КПІ ім. І.Сікорського», verba.dan@gmail.com

ВІДНОВЛЕННЯ МАШИНОБУДУВАННЯ – ОСНОВА НЕЗАЛЕЖНОСТІ КРАЇНИ

Війна ще не закінчилась, але перший стрес минув і ми розуміємо, що якось треба жити далі, та не просто жити, а піднімати з руїн Україну. Ми чуємо звідусіль, що відбудуємо рідну Україну й вона стане ще кращою, ніж була, і жити у ній будуть щасливі люди. Хтось заперечує чи сумнівається? Звісно, що ні. Але ж це слова, за якими стоїть сила-силенна роботи. І у виконанні цієї роботи будуть широко задіяні інженери різного спрямування, зокрема й інженери-механіки, конструктори в галузі машинобудування.

Деіндустріалізація України, яка тривала не один рік і призвела, зокрема, й до занепаду підприємств Міноборони, які не мали державних замовлень, ставить задачу не лише відновлення певних підприємств, які зазнали руйнування, а фактично заново створення машинобудівної промисловості. Скільки в нас було невеликих підприємств, які мали у своєму складі спеціалістів, здійснювали цікаві розробки на основі досвіду власного підприємства, просували свою продукцію на світовий ринок, але в багатьох випадках до пуття розробки не доводились, хоча б тому, що не отримували зацікавленої підтримки. Ну вже вийшло, як вийшло. Перед фахівцями стоїть задача відновити машинобудування і не в останню чергу верстатобудування, бо, як відомо, виробництво засобів виробництва – умова незалежності країни і це аксіома. Ця галузь є порівняно невеликою за обсягами випуску продукції: в більшості розвинених країн створюється менше 1% ВВП, але верстатобудування в значній мірі визначає технологічний рівень всієї економіки країни і, в свою чергу, стан технологічної незалежності країни

Які шляхи ми бачимо? Навіть дуже побіжний аналіз їх показує

1. Використання певного обладнання, яке лишилось з радянських часів: бажано з відповідним осучасненням типу встановлення регульованих приводів, систем ЧПК, загалом підвищення показників працездатності.

2. Ефективне використання сучасних верстатів, які були на підприємствах і, на щастя, не постраждали.

3. Купівля нових верстатів, спроби використати технології, які лишилися у спадок від СРСР і досі не втратили значення (наприклад, в авіакосмічній галузі) і приваблюють інвесторів.

І чи не найважливіше – це питання організації та управління виробництва.

Будь-яка із вказаних задач для вирішення повинна спиратися на фахівців, в тому числі на наших випускників. І ця ситуація не буде короткочасною. На що треба звернути увагу ЗВО, як на мій погляд? Звісно, я кажу спираючись на реалії Києва, в якому мало лишилося машинобудівних підприємств. Це перш за все практичний досвід, який повинен з'явитися у випускника на час закінчення навчання. Лабораторна база кафедр в багатьох випадках незадовільна. І це пов'язане не з неорганізованістю працівників чи браком коштів і відсутністю допомоги з боку зацікавлених підприємств. В багатьох випадках повинен впроваджуватись інший підхід: кафедри, пов'язані з верстатобудуванням, треба мати окремі вузли, макети чи настільні верстати. Важко обґрунтувати наявність сучасного верстата, на якому не виконуються ніякі практичні роботи. Реальні верстати студент повинен бачити та вивчати під час практики. Практика лишилась лише переддипломна, цього явно замало.

Виходом з ситуації була б дуальна освіта. Але її запровадження має багато проблемних моментів. Зокрема, коли навчаються 1-2 групи студентів з окремим розкладом, орієнтовані лише на 1-2 підприємства. В ідеалі було б готувати фахівців буквально індивідуально за заявкою підприємства, але яким чином це організувати практично наразі невідомо. Інакше випускник буде мати лише теоретичні знання.